

Др Мирољуб Д.Симић,
доцент

Др Гордана Вукадиновић:
ИЗБОР ТЕКСТОВА ИЗ ТЕОРИЈЕ ПРАВА,
Научна књига, Београд, 1989, стр.341.

У новије време приметан је пораст литературе на подручју наше теорије (филозофије) права и државе. Ту, пре свега, треба указати на едицију "Из теорије права" у издању Српске академије наука и уметности, у којој је објављено више капиталних радова. Од "Методологије права" академика Радомира Лукића, зборника радова "О филозофији права" са међународног симпозијума одржаног у САНУ, маја 1976. године, до радова истакнутих правних писаца, између два рата, Ђорђа Тасића и Живана Спасојевића. Од посебног је значаја "Зборник за теорију права" покренут у истој едицији од стране Групе за теорију права при одељењу друштвених наука САНУ, чије до сада објављене четири свеске пружају право богатство идеја у разматрању најразноврснијих правних проблема. Вредан пажње је и подухват издавачке куће "Нолит" из Београда са покретањем библиотеке "Номос". У поменутој библиотеци објављени су значајни радови Фихтеа, Радбруха, Хегела, Гаја, Вајла, Перелмана, Хениса, Кожева и Фивега.

Публиковано је и више десетина радова домаћих писаца о најзначајнијим правним проблемима. Од "Појма права" Н.Висковића, "Филозофије права" Љ.Тадића до "Језика права" Н.Висковића.

Објављена су и истраживања старијих и новијих правца и покрета у правној науци. Од суптилне анализе и критике Келсенове критике Марксовог схватања друштва, државе и права З.Греба, филозофије права Херберта Харта М.Матуловића, анализе Блоховог схватања природног права Д.Басте, Перелманове нове реторике Ј.Хасанбеговић, до темељних истраживања теорије права правне политике Леона Петражицког из пера Т.Подгорца.

Треба указати и на преводе радова Стучке, Пашуканиса, Разумовског, Вишинског у библиотеци "Прометеј", на "Есеје из теорије права" истакнутог италијанског теоретичара светског гласа Норберта Бобиа, као и на глаовито дело Монтеѕкјеа "О духу закона".

Приметан је пораст уџбеничке литературе на овом подручју правне науке.

Ово релативно обиље литературе из теорије права ствара и одређене потешкоће, нарочито, почетницима који желе да уђу у ову област правне науке савлађујући, бар на почетку, оно што им је доступно на домаћем језику. Савлађивање ове литературе тражи и доста времена и нерава.

Зато посебан значај за улажење у ову научну дисциплину имају практикуми, хрестоматије, избори текстова итд. који треба да омогуће читаоцима што целовитију слику о резултатима теорије (филозофије) права и државе. Под условом да њихови приређивачи изузетно добро познају литературу поменуте научне дисциплине правне науке.

Колико је нама познато оскудевамо у радовима ове врсте. Сем практи-

кума за увод в правознанство (на словеначком), у три тома, Ф.Фришковеца и М.Павчника, "Проблема савремене државе" В.Мратовића и "Хисторије политичких доктрина", у два тома, Н.Смаилагића, нема других радова те врсте.

И управо пред нама је једна таква књига др Гордане Вукадиновић, проф, Правног факултета у Новом Саду, чији смо наслов горе исписали.

Гордана Вукадиновић је текстове сврстала у једанаест глава, покривајући тако готово главне проблеме опште теорије права: 1) појам теорије права; 2) појам права; 3) правна норма; 4) правни акт; 5) правни однос; 6) уставност и законитост; 7) примена права; 8) тумачење права; 9) систем права; 10) самоуправно право; 11) одумирање права.

На почетку сваке главе Г.Вукадиновић износи укратко своје мишљење о поменутој проблему, ограничавајући се на оно што је најбитније и не упуштајући се у само разрешење спорних питања, препуштајући то писцима чије је текстове уврстила у дотичну главу, као и самом читаоцу да се тако определи за неко од схватања.

У избору текстова определила се, пре свега, на оне текстове који су доступни на нашем језику, тако да је у књизи мало до сада непреведених текстова страних писаца. Доминирају текстови савремених домаћих писаца, као Р.Лукића, С.Врачара, Н.Висковића и других, а од писаца између два рата увршћени су текстови Ђорђа Тасића, Жарка Миладиновића и Чедомира Марковића. Од страних писаца изнета су мишљења Келзена, Опалека, Пашуканиса, Сабоа, Хегела, Гроциуса, Спинозе, Хобса, Лока, Русоа, Штрауса, Блоха, Радбруха, Стучке, Бобиа, Перелмана, Дел Векиа, Гурвича и др., као и познати текстови Маркса, Енгелса и Лењина.

У радовима ове врсте указивање на њихове недостатке, у смислу зашто је аутор уврстио текст овог правног писца а не неког другог, нема много смисла. Све зависи од ауторовог личног опредељења и његовог познавања литературе, која је, посебно, у теорији права, преобимна.

Овакав избор текстова Гордане Вукадиновић омогућује читаоцима да се упознају са различитим мишљењима о појединим проблемима теорије права и да тако уђу у сложену проблематику, и као такав треба га поздравити у нашој правној књижевности